

Dosarul nr. 2ra-332/21

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: R. Pascari
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: I. Secrieru, I. Cotruță, V. Mihaila

ÎNCHEIERE

24 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasiliu Davnîi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Natalia Lemeșca, cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 20 mai 2019 Vasiliu Davnîi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și Inspectoratului General al Poliției, intervenient accesoriu Natalia Lemeșca, solicitând încasarea din contul Inspectoratului General al Poliției a sumei de 1 097,40 de lei cu titlu de cheltuieli suportate în procesul contravențional și a sumei de 1 500 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 29 decembrie 2014 de către Inspectoratul de Poliție Buiucani, mun. Chișinău, în lipsa lui Vasiliu Davnîi a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenția prevăzută de art. 104 din Codul contravențional, fără a fi asigurată citarea legală a acestuia potrivit art. 382 din Codul contravențional.

Prin decizia IP Buiucani din 29 decembrie 2014 a fost sancționat cu amendă în mărime de 30 u.c., care a fost transmisă spre executare executorului judecătoresc Alexandr Tihonovici.

În rezultatul intentării procedurii de executare au fost încasate din conturile bancare ale reclamantului suma amenzii în mărime de 916,40 de lei. Totodată, a mai fost reținută și suma de 160 de lei pentru două aplicări și două ridicări a sechestrului de pe conturile bancare.

Reclamantul a aflat despre procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare deja după executarea acesteia și încasarea sumelor menționate.

La 22 octombrie 2016 reclamantul a depus o contestație împotriva acestor acte, iar prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 septembrie 2016 a fost admisă.

Procesul-verbal din 29 decembrie 2014 întocmit în privința sa a fost declarat nul, a fost casată decizia IP Buiucani din 29 decembrie 2014 de sancționare și încetat cazul contravențional din lipsa faptei contravenționale.

Ulterior amenda încasată în sumă de 600 lei a fost restituită cu reținerea sumei de 6 lei comision.

Sumele încasate cu titlu de cheltuieli de executare a deciziei de sancționare precum și sumele reținute de instituțiile bancare cu titlu de comision nu au fost restituite.

Astfel s-a invocat că reclamantul a suportat cheltuieli legate de executarea deciziei de sancționare în sumă de 1 097,40 de lei.

Reclamantul a adresat mai multe cereri Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor în vederea recuperării cheltuielilor legate de procesul contravențional și a cheltuielilor de executare a deciziei de sancționare, însă acestea au rămas fără soluționare.

Prin răspunsul Ministerului Justiției din 25 mai 2017, reclamantul a fost informat despre necesitatea adresării în instanța de judecată cu o cerere privind eliberarea ordonanței judecătorești în baza art. 159 din Codul contravențional.

Vasilii Davnîi a înaintat o asemenea cerere, însă prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 15 februarie 2018 a fost respinsă.

A remarcat că în baza art. 383 alin. (3) din Codul Contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

Ținând cont de faptul că a fost atras la răspundere contravențională ilegal, dar și eforturile, acțiunile întreprinse în vederea stabilirii drepturilor patrimoniale încălcate prin intentarea ilegală a procesului contravențional, urmărirea de suferințe psihice, care s-au manifestat prin stare de frustrare, stres și revoltă consideră că astfel urmează a-i fi reperat și prejudiciul moral estimat în sumă de 1 500 lei.

Consideră că, termenul de prescripție prevăzut la art. 5 alin. (2) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 este respectat, întrucât aceasta a început să curgă de la data apariției dreptului la repararea prejudiciului, deci hotărârea prin care a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție și încetat procesul contravențional, a rămas definitivă 16 decembrie 2016.

Prin hotărârea din 20 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vasiliu Davnîi împotriva Ministerului Justiției și Inspectoratului General al Poliției, intervenient accesoriu Natalia Lemeșca, cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

S-a încasat în beneficiul lui Vasiliu Davnîi de la Inspectoratul General al Poliției suma de 500 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a respins acțiunea înaintată de Vasiliu Davnîi împotriva Ministerului Justiției și Inspectoratul General al Poliției, intervenient accesoriu Natalia Lemeșca, în partea

ce ține de repararea prejudiciului material în mărime de 1097,40 de lei și în partea ce excede cuantumul prejudiciului moral încasat în mărime de 500 lei.

La 21 februarie 2020, Inspectoratul General al Poliției a declarat apel împotriva hotărârii din 20 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției.

S-a admis apelul declarat de Vasili Davnîi.

S-a casat hotărârea din 20 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 1097,40 de lei și în această parte s-a emis o hotărâre nouă prin care:

S-a încasat de la Inspectoratul General al Poliției în beneficiul lui Vasili Davnîi, cu titlu de prejudiciu material, suma de 1 097,40 de lei.

În rest hotărârea instanței de fond s-a menținut.

În motivarea soluției date, instanța de apel a conchis că este întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la repararea prejudiciului moral și încasarea despăgubirii în sumă 500 lei, care reprezintă o satisfacție echitabilă și rezonabilă.

Instanța de apel ținând cont de circumstanțele cauzei, pretențiile invocate, complexitatea cauzei, comportamentul părților și de importanța procesului pentru reclamant a reținut că instanța de fond just a concluzionat că de la Inspectoratul General al Poliției în beneficiul lui Vasili Davnîi urmează a fi încasată despăgubirea pentru prejudiciul moral în mărime de 500 lei, care este echitabilă suferințelor psihice suportate de către Vasili Davnîi, nefiind excesivă pentru apelant, și care concomitent nu poate constitui un venit nejustificat.

În consecință, Colegiul a reținut că este justificată acordarea reparației în aprecierea echității, fiind respectate principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral. În rest pretențiile față de Inspectoratul General de Poliție referitor la încasarea prejudiciului moral just au fost respinse, ca neîntemeiate.

Totodată, Colegiul instanței de apel a remarcat că prima instanță just a respins pretențiile din cererea de chemare în judecată înaintate de Vasili Davnîi împotriva Ministerului Justiției cu privire la încasarea prejudiciului moral, or prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe, potrivit prevederilor art. 383 alin. (3), art. 384 alin. (2) lit. u) și art. 441 alin. (2) din Codul contravențional în coroborare cu art. 13 alin. 1 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Totodată Colegiul instanței de apel a conchis că este eronată soluția primei instanțe de respingere a pretenției cu privire la repararea prejudiciului material, or, art. 7 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, prevede expres ce se compensează sau se restituie persoanei fizice în cazurile menționate la art. 3 alin. (1).

În acest sens, a reținut că, în circumstanțele în care în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine suportarea de către Vasili Davnîi a prejudiciului material în

mărime de 1 097,40 lei, acesta urmează a fi încasat de la Inspectoratul General al Poliției.

La 14 decembrie 2020, Inspectoratul General al Poliției a declarat recurs împotriva deciziei din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Vasiliu Davnii împotriva Inspectoratului General al Poliției să fie respinsă integral.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a exprimat dezacordul cu decizia contestată, invocând temeiurile de recurs prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, a remarcat că normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat iar circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate sau elucidate pe deplin.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în recurentului și reprezentantului acestuia, prin intermediul poștei electronice, la 1 decembrie 2020 (f.d. 196), iar cererea de recurs a fost depusă la 14 decembrie 2020, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 25 ianuarie 2021 în adresa intimațiilor a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Inspectoratul General al Poliției cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs. Însă, până la data examinării admisibilității recursului, intimații nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de

casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan